

Adroddiad yn dilyn cynnal ymgynghoriad statudol ar y cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanbedr o 4-11 i 3-11

1. Cefndir

1.1 Cyhoeddwyd taflen penderfyniad ar 3 Awst 2018, yn datgan penderfyniad Aelod Cabinet Addysg Cyngor Gwynedd i ymgymryd a phroses ymgynghori statudol ar y cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanbedr o 4-11 i 3-11 o Fedi 2019 ymlaen. Golygai hyn y bydd yr ysgol yn gallu derbyn plant i ddsbarth meithrin yn mis Medi yn dilyn eu penblwydd yn 3 oed.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad rhwng 17 Medi – 29 Hydref 2018.

2. Ymgynghori gyda buddiolwyr

2.1 Yn unol a Cod Trefniadaeth Ysgolion 006/2013 fe ddaru Cyngor Gwynedd gyhoeddi dogfen ymgynghori ar ffurf copi caled ac ar ffurf electronig ar ei wefan (www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg).

2.2 Cyhoeddwyd pecyn cefndirol yn ogystal, oedd yn cynnwys asesiadau effaith y cynnig ar yr iaith Gymraeg, y gymuned a chydaddoldeb.

Dosbarthwyd linc i'r wybodaeth am yr ymgynghoriad ar wefan y Cyngor i'r holl ymgynghorai perthnasol yn unol a chanllawiau Cod Trefniadaeth Ysgolion 006/2013.

Dosbarthwyd gopïau caled o'r ddogfen ymgynghori i holl staff, rhieni ac aelodau corff llywodraethol Ysgol Llanbedr.

Hysbyswyd yr holl fuddiolwyr fod gwybodaeth pellach, gan gynnwys pecyn cefndirol, i'w gweld ar wefan y Cyngor a bod copïau caled i'w gweld yn Ysgol Llanbedr.

2.3 Paratowyd dogfen ymgynghori wedi ei symleiddio a holiadur ar gyfer plant, a bu i'r pennaeth gynnal sesiwn pwrpasol gyda grŵp o ddisgyblion er mwyn derbyn eu ymateb i'r ymgynghoriad. Mae dadansoddiad y pennaeth o'r sesiwn yma ar gael yn **atodiad 3** o'r adroddiad yma.

2.4 Cynhaliwyd sesiwn galw heibio yn Neuadd y Pentref ar ddydd Mawrth, 25 Medi, rhwng 15:00 – 17:30 er mwyn rhoi'r cyfle i unigolion drafod yr ymgynghoriad a gofyn cwestiynau i swyddogion y Cyngor a pennaeth Ysgol Llanbedr. Mynychodd 1 person y sesiwn galw heibio.

3. Ymatebion i'r ymgynghoriad

3.1 Derbyniwyd ymatebion i'r ymgynghoriad gan y canlynol:

- 2 ymateb i'r ymgynghoriad statudol gan rhieni
- 1 gan gynrychiolydd o'r Cylch Meithrin
- 21 gan disgyblion Ysgol Llanbedr
- NASUWT
- Estyn

3.2 Ceir y prif sylwadau ac ymateb y Cyngor iddynt yn y tabl isod:

Sylwadau		Ymateb Cyngor Gwynedd
1	Cefnogaeth	
1.1	Rydym yn edrych ymlaen i'r newidiadau newid oedran Ysgol Llanbedr.	
2.	Effaith ar y Cylch Meithrin	
2.1	Rwy'n falch iawn o wybod na fyddwn ni yn y cylch yn colli ein harian ac rwy'n falch y bydd rhieni yn gallu dewis os ydynt am anfon eu plant i'r ysgol neu'r cylch am y prynhawn. Ni fydd y Cylch yn gwrthwynebu'r cynnig.	<p>Roedd pob Cylch yn derbyn taliad craidd o £2,027.06 y tymor o Taliad Addysg Feithrin Gyngor Gwynedd yn 2017/18 ac os oedd mwy na 8 plentyn yn mynychu 80 awr neu fwy yna roedd taliad ychwanegol. Yn 2017/18 roedd hyn yn £52 yr awr wythnosol dros 80 awr, yn ychwanegol pob tymor.</p> <p>Oherwydd roedd niferoedd plant yn Cylch Llanbedr blwyddyn diwethaf yn llai na 8, roedd y Cylch yn derbyn y swm craidd o £2,027.06 y tymor yn unig. Golygai hyn pe bydda nifer y plant wedi gostwng mi fydda'r Cylch dal i dderbyn yr un swm. Felly, os fydd sefyllfa tebyg yn bodoli yn dilyn newid ystod oedran Ysgol Llanbedr a bod nifer plant sy'n mynychu'r Cylch yn lleihau, dan yr amgylchiadau presennol, ni fydda'r Cylch yn colli unrhyw gyllid o'r Cyngor.</p> <p>Mae gan rhieni yr hawl i ddewis os ydynt am ddanfon eu plentyn i ysgol yn 3 oed, neu ddim. Mae nhw hefyd yn gallu danfon eu plant i'r ysgol a Cylch.</p>
2.2	Nid oes gan yr Undeb wrthwynebiad i'r bwriad hwn mewn egwyddor. Mae'n amlwg bydd effaith ar y Cylch Meithrin lleol, ond gan ei bod ddrws nesaf i'r ysgol bydd modd cydweithio mewn ffordd fydd yn sicrhau	Fel mae'r Undeb yn ei nodi, mae Cylch Meithrin Llanbedr yn cwrdd drws nesa i safle yr ysgol, yn neuadd bentref Llanbedr, felly mi fydda trosglwyddo plant o'r Cylch i'r ysgol, neu ysgol i Cylch, yn hwylus iawn.

	<p>bodolaeth y Cylch. Er enghraifft fe all y disgyblion Meithrin fynd draw at y Cylch ar ddiwedd eu 2 awr o ysgol i gael Clwb Cinio yn y Cylch. Os oes rhieni cymwys i dderbyn Gofal 30 Awr yna fe all y Cylch hawlio yr oriau gweddilliol gan gynnig oriau gofal ar ôl y sesiwn ysgol.</p>	<p>Mi fydd yr ysgol hefyd yn cymryd i ystyriaeth pryd mae'r Cylch yn cwrdd er mwyn sicrhau'r opsiwn i blant allu mynychu'r Cylch yn ogystal a'r ysgol os dymuna eu rhieni.</p>
3	Effaith ar ystod oedran dosbarthiadau	
3.1	<p>Nid oes dosbarthiadau "sbâr" yn yr ysgol ar gyfer y plant ieuengaf. Er mwyn eu hychwanegu at oedran a galluoedd amrywiol Dosbarth 1, rwy'n teimlo y byddai hynny'n niweidiol i'r plant yn ystod blynyddoedd hŷn y grŵp hwnnw ac yn ymestyn athrawon hyd yn oed ymhellach.</p> <p>Rwyf hefyd yn teimlo y byddai'n effeithiol cau'r cylch drws nesaf fydd yn drist iawn ac yn niweidiol i gymuned y pentref. Ar hyn o bryd mae'r cylch yn derbyn plant o 2½ mlwydd oed.</p> <p>(Efallai mai cyfaddawd fyddai mynd yn ôl i'r ffordd hen ffasiwn (neu efallai mai Lloegr yn unig dydw i ddim yn siŵr) o ganiatáu derbyniad mis Ionawr yn ogystal â Medi ar gyfer plant hŷn + mwy disglair y cylch.)</p>	<p>Yn 2017/18 roedd Ysgol Llanbedr yn rhoi addysg i 20 o blant blwyddyn derbyn i blwyddyn 2 mewn un dosbarth. Yn ôl ein rhagamcanion rydym yn rhagweld bydd rhyw 6 plentyn oed meithrin yn ymuno a'r ysgol drwy gyflwyno dosbarth meithrin. Yn ôl ein rhagamcanion ar gyfer Medi 2019 rydym yn amcangyfrif y bydd rhyw 22 o blant yn dosbarth meithrin i blwyddyn 2.</p> <p>Gan fod y rhagolygon cynnydd mewn niferoedd yn fach a bod y dosbarth yn cael ei ddysgu gan athrawes profiadol iawn ni ragwelir fydd cyflwyno dosbarth meithrin yn yr ysgol yn niweidiol i unrhyw blentyn.</p> <p>Mi fydd cyflwyno dosbarth meithrin yn yr ysgol yn golygu bydd plant yn cael 10 awr o addysg yn yr ysgol o'r mis Medi yn dilyn eu penblwydd yn 3 oed. Mae'r ysgol wedi ystyried yr effaith posib ar y Cylch Meithrin a'n bwriadu cynnal y sesiynau hyn yn y prynhawn er mwyn caniatáu'r cyfle i'r plant fynd i'r Cylch yn y bore.</p> <p>Polisi Mynediad Gwynedd yw caniatáu mynediad i ddosbarth meithrin ysgol i ddisgyblion yn y mis Medi yn dilyn eu 3ydd pen-blwydd. Cylchoedd meithrin sydd yn darparu'r addysg feithrin statudol i'r disgyblion rheiny sydd â hawl i dderbyn addysg feithrin yn y tymor yn dilyn eu 3ydd pen-blwydd ble mae hynny'n golygu cychwyn yr addysg ym mis Ionawr neu ar ôl y Pasg. Mae dilyn y polisi hwn o gymorth i sicrhau niferoedd plant mewn cylchoedd meithrin.</p>

Gellir gweld copiâu o'r ymatebion llawn yn **atodiad 1** - mae'r wybodaeth bersonol ar rai o'r ymatebion wedi eu duo er mwyn cydymffurfio â gofynion y Ddeddf Diogelu Data 2018.

3.3 Ymateb Estyn

3.3.1 Derbyniwyd sylwadau gan Estyn fel rhan o'r ymgynghoriad. Gellir gweld eu ymateb llawn yn **atodiad 2**.

3.3.2 Gweler ymatebion y Cyngor i sylwadau gyflwynwyd gan Estyn yn y tabl isod:

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Gwynedd
1.	Nid yw'n glir p'un a yw'r cynnig o leiaf yn debygol o gynnal y safonau addysg yn yr ardal	<p>Gan fydd cyflwyno Dosbarth Meithrin i Ysgol Llanbedr yn golygu derbyn rhyw 6 plentyn ychwanegol yn flynyddol (ar sail ffigyrau hanesyddol) i'r ysgol, nid oes rheswm i amau na fydd safonau presennol yr ysgol yn parhau yr un fath os nad gwella. Mae'r ddogfen yn nodi bydd y cynnig yn galluogi'r ysgol i asesu disgyblion yn gynharach a chynnig gweithgareddau dysgu wedi'u gwahaniaethu er mwyn bodloni anghenion yr holl ddisgyblion yn well.</p> <p>Mae'n mynd ymlaen i nodi bydd y cynnig yn rhoi cyfleoedd estynedig i'r staff sydd yn addysgu yn y Cyfnod Sylfaen gynllunio'r cwricwlwm gyda potensial mawr am effeithio'n gadarnhaol ar safonau cyffredinol yr ysgol.</p> <p>Bydd disgyblion hefyd yn gallu manteisio ar addysg Gymraeg mewn ysgol o oedran gynharach, yn enwedig y rhai na fynychodd y cylch meithrin, gan fanteisio ar yr amser bydd plant ifanc yn fwyaf parod i gaffael iaith.</p> <p>Dylai hyn arwain at gyflawni gwell deilliannau gan ddisgyblion ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen ac, yn ei dro, ar ddiwedd y cyfnod yn yr ysgol gynradd.</p>
2.	Nid yw'n glir sut bydd y buddion arfaethedig canlynol yn gwella'r ddarpariaeth feithrin bresennol sydd ar gael yn lleol:	Mae'r manteision nodiwyd yn y ddogfen ymgynghori yn fanteision ehangach na darpariaeth meithrin yn unig gan gynnwys manteision i'r disgyblion, ysgol a'r Cyngor.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cynyddu nifer y disgyblion yn yr ysgol. • Gallu cynnig yr un ddarpariaeth â mwyafrif ysgolion cynradd y sir. • Dim angen buddsoddiad cyfalaf. • Mae'r Corff Llywodraethol yn cefnogi'r cynnig. • Mwy o gyfleoedd i blant gael eu trochi mewn profiadau a gweithgareddau yn y Gymraeg. 	
3.	Nid yw'r cynnig a'r dogfennau ategol yn ystyried y ddarpariaeth feithrin bresennol sydd ar gael gerllaw'r ysgol wrth arfarnu'r gwelliannau posibl mewn cyfleoedd Cymraeg i ddisgyblion.	Mae'r ddogfen yn nodi bydd disgyblion yn gallu manteisio ar addysg Gymraeg mewn ysgol o oedran gynharach, gan bwysleisio 'yn enwedig y rhai na fynychodd y cylch meithrin'. Mae'r Cyngor yn cydnabod y gwaith da mae'r cylch meithrin yn ei wneud a'n rhagweld fydd cyfleoedd i barhau i gydweithio a'r cylch i'r dyfodol.
4.	Nid yw'r cynnig yn cyfeirio at ragamcan o gynnydd yng nghyfran y disgyblion tair oed sy'n cael addysg feithrin pe bai'r ddarpariaeth hon yn cael ei chynnig gan yr ysgol gynradd.	Mae'r rhagolygon 5 mlynedd sydd yn y ddogfen ymgynghori wedi ei selio ar rhagamcanion o 6 plentyn yn ymuno a'r Dosbarth Meithrin yn flynyddol o Medi 2019 ymlaen.
5.	Mae'r cynnig yn nodi'n gywir effaith negyddol bosibl ar Gylch Meithrin Llanbedr. Mae'n nodi'n ddefnyddiol bod cymorth ar gael gan Swyddog Busnes Tîm Cymorth Plant a Theuluoedd Gwynedd i ddadansoddi unrhyw effaith y gallai'r newid arfaethedig ei chael ar y Cylch Meithrin, ac i gynllunio ar gyfer ymateb i unrhyw effaith negyddol. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn datgan graddau tebygol yr effaith negyddol hon yn glir, na sut mae'r cyngor a'r ysgol gynradd yn bwriadu gweithio gyda'r Cylch Meithrin er mwyn cynnal safonau'r ddarpariaeth feithrin yn yr ardal.	<p>Mae'n debygol iawn fydd y cylch meithrin yn cael ei effeithio yn dilyn newid ystod oedran yr ysgol a dyna pam fod y Cyngor wedi pwysleisio i'r cylch fod cefnogaeth ar gael drwy'r Swyddog Busnes a Tîm Cymorth Plant a Theuluoedd Gwynedd.</p> <p>Un effaith posib fydda effaith ar gyllid y Cylch a fel sydd wedi ei rannu gyda nhw (a'i nodi yn ymateb i sylwadau yn 3.2 uchod) os fydd sefyllfa tebyg i 2017/18 yn bodoli yn dilyn newid ystod oedran Ysgol Llanbedr a bod nifer plant sy'n mynychu'r cylch yn lleihau, dan yr amgylchiadau presennol, ni fydda'r Cylch yn colli unrhyw gyllid o'r Taliad Addysg Feithrin Cyngor Gwynedd.</p> <p>Mi fydd yr ysgol hefyd yn cymryd i ystyriaeth pryd mae'r cylch yn cwrdd er</p>

		<p>mwyn gallu rhoi'r opsiwn i blant fynychu'r cylch yn ogystal a'r ysgol os dymuna eu rhieni.</p>
6.	<p>Mae'r cynigiwr yn darparu barnau arolygu diweddaraf Estyn (2016) ar gyfer yr ysgol gynradd, sy'n ddefnyddiol, sef digonol ar gyfer perfformiad presennol, rhagolygon gwella, ac arweinyddiaeth a rheolaeth. Hefyd, mae'r cynnig yn datgan statws 'melyn' yr ysgol o ran y System Genedlaethol ar gyfer Categoriiddio Ysgolion. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr yn darparu dadansoddiad cryno o berfformiad yr ysgol na'r lleoliad meithrin cysylltiedig. Nid yw'r cynnig yn esbonio sut bydd safonau'r addysg feithrin ar gyfer yr ardal yn cael eu cynnal neu eu gwella. Nid yw'n ystyried yn briodol gryfderau'r Cylch Meithrin a'i farnau arolygu da ar draws pob cwestiwn allweddol (Estyn 2018).</p>	<p>Mae'r Cyngor yn ymwybodol o'r gwaith da mae'r cylch meithrin lleol yn ei gyflawni a safon da eu gwasanaeth. Y bwriad yw bydd y plant yn gallu elwa o'r gwasanaeth dda yma yn y cylch cyn cychwyn y Dosbarth Meithrin ac, os dymuna eu rhieni, drwy barhau i fynychu'r cylch yn ogystal a'r ysgol. Y gobaith felly yw bydd plant yr ardal yn ffynnu drwy gael y gorau o safonau'r addysg feithrin yn y ddau leoliad.</p>
7.	<p>Mae'r cynigiwr yn nodi'n briodol y risgiau canlynol sy'n gysylltiedig â'r newid arfaethedig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nid oes digon o le yn yr ysgol i blant ychwanegol. • Bydd safonau'n gostwng yn dilyn newid. <p>Fodd bynnag, mae'r camau lliniaru sydd wedi'u hamlinellu yn rhy arwynebol ac nid ydynt yn cyfeirio'n ddigonol at y ddarpariaeth feithrin bresennol nac at unrhyw gostau posibl. Nid yw'r trefniadau llety ar gyfer y grŵp meithrin bwriadedig yn glir yn y cynnig.</p>	<p>Mae'r ddogfen ymgynghori yn nodi 'Ar hyn o bryd mae 49 disgybl yn yr ysgol sydd a capasiti o 81. Golygai hyn bydd digon o le ar gyfer unrhyw dwf ym mhoblogaeth yr ysgol o ganlyniad i dderbyn plant i dosbarth meithrin yn dilyn eu penblwydd yn 3 oed'.</p> <p>Mi fydd camau lliniaru risg y bydd safonau'n disgyn yn dilyn newid yn gyfrifoldeb ar yr ysgol yn unol a'i cyfrifoldeb i sicrhau addysg o safon arferol. Fel nodwyd yn y ddogfen, mae safonau presennol y Cyfnod Sylfaen yn rhoi hyder fydd hyn ddim yn broblem.</p>
8.	<p>Mae'r cynigiwr yn datgan yn glir nad oes angen buddsoddiad cyfalaf i wireddu'r cynnig hwn, ac mae'n annhebygol y bydd unrhyw arbedion refeniw o'r cynnig. Nid yw'n glir p'un a yw hyn wedi cyfrif am gostau'r</p>	<p>Mae'n anodd cynllunio ar hyn o bryd beth fydd cost ychwanegol derbyn plant i'r Dosbarth Meithrin ac os fydd angen unrhyw staff ychwanegol i ymdopi a unrhyw gynnydd tan fydd plant wedi eu cofrestru. Fel sydd wedi ei nodi yn y</p>

ddarpariaeth feithrin bresennol ar gyfer yr ardal. Hefyd, mae'r cynnig yn datgan ei bod hi'n bosibl y bydd angen staff ychwanegol ar yr ysgol gynradd i gynnig y ddarpariaeth feithrin arfaethedig. Ni chyfeirir at unrhyw gostau posibl cysylltiedig.	ddogfen ymgynghori mi fydd angen i'r Corff Llywodraethol flaengynllunio trefn dosbarthiadau a strwythur staffio i ddelio a'r dosbarth meithrin a phlant ychwanegol o fewn y gyllideb.
--	---

3.4 Ymatebion i'r ymgynghoriad gyda phlant

Fel y nodwyd ym mharagraff 2.3 uchod, cynhaliodd pennaeth Ysgol Llanbedr sesiwn ymgynghori gyda chynrychiolaeth o ddisgyblion yn yr ysgol. Mae dadansoddiad y pennaeth o'r sesiynau hyn ar gael yn **atodiad 3** yr adroddiad yma.

Dyma'r prif bwyntiau gododd yn ystod yr ymgynghoriad gyda phlant yr ysgol ac atebion y Cyngor/ysgol iddynt:

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Gwynedd/Ysgol
1.	Oes digon o fyrddau?	Oes, mae digon o fyrddau ar gyfer y plant ychwanegol fydd yn mynychu'r Dosbarth Meithrin.
2.	Ydi'r iard digon mawr?	Ydi, mae y iard digon mawr ar gyfer y plant ychwanegol fydd yn mynychu'r Dosbarth Meithrin.
3.	Ardal tu allan efo ffens i gadw nhw'n saff?	Mae'r wal/ffens digon uchel i sicrhau fydd plant y Dosbarth Meithrin yn ddiogel.
4.	Efallai cychwyn ysgol yr un amser a mynd adref yn gynt?	Mi fydd derbyn plant Dosbarth Meithrin yn y prynhawn yn golygu y byddant yn gorffen yr ysgol yr un amser a gweddill plant yn yr ysgol. Mi fydd hyn hefyd yn rhoi'r cyfle i blant fynd i'r Cylch Meithrin yn y bore os ydi nhw eisiau.

Hoffwn ddiolch i'r pennaeth am gynnal y sesiwn ac i'r disgyblion ac eu sylwadau.

4. Asesiadau effaith ar yr Iaith Gymraeg, Cymunedol a Chydraddoldeb

Cynhaliwyd asesiadau effaith ar yr Iaith Gymraeg, Cymunedol a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad.

Cynhaliwyd yr Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r asesiadau yn nodi'r sefyllfa bresennol ac yn dangos fod polisiau a threfniadau mewn lle a fyddai'n sicrhau fod y cynnig yn ystyried ac yn cyd-fynd â hawliau cyfartal. Wedi pwysu a mesur y ffactorau perthnasol deuir i'r casgliad bod sicrwydd yr hyrwyddir cyfleoedd cyfartal yn gadarnhaol yn sgil y cynnig a bod mesurau mewn lle i sicrhau na fydd

camwahaniaethu anghyfreithlon ac aflonyddu. Mae trefniadau mewn lle yn ogystal fydd yn monitro ac yn adolygu'r sefyllfa.

Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau ar gynnwys yr asesiadau hyn. Ystyried felly bod canfyddiadau'r asesiadau yn parhau yn gyfredol ac yn berthnasol i'r cynnig.

Mae'r asesiadau i'w gweld ar www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg.

5. Y cam nesaf

Y cam nesa fydd i Aelod Cabinet Addysg Cyngor Gwynedd ystyried yr adroddiad hwn a phenderfynu os ydi'r Cyngor am gyhoeddi Taflen Penderfyniad i ddatgan cyhoeddi rhybudd statudol ar y cynnig, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ac arweiniad y Cod Trefniadaeth Ysgolion (006/2013), a'i peidio.